

การประชุมหารือ เรื่อง

“การขยายผลองค์ความรู้ศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

โดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

โครงการ

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
มีจำนวน 4,350 โครงการ

ภาคเหนือ	1,660 โครงการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,088 โครงการ
ภาคกลางและกรุงเทพฯ	766 โครงการ
ภาคใต้	822 โครงการ
อื่นๆ	14 โครงการ
รวมทั้งสิ้น	4,350 โครงการ

ข้อมูลจาก : สำนักงาน กปร. (มิถุนายน 2556)

www.rdpb.go.th

ภาคเหนือ 1,660 โครงการ

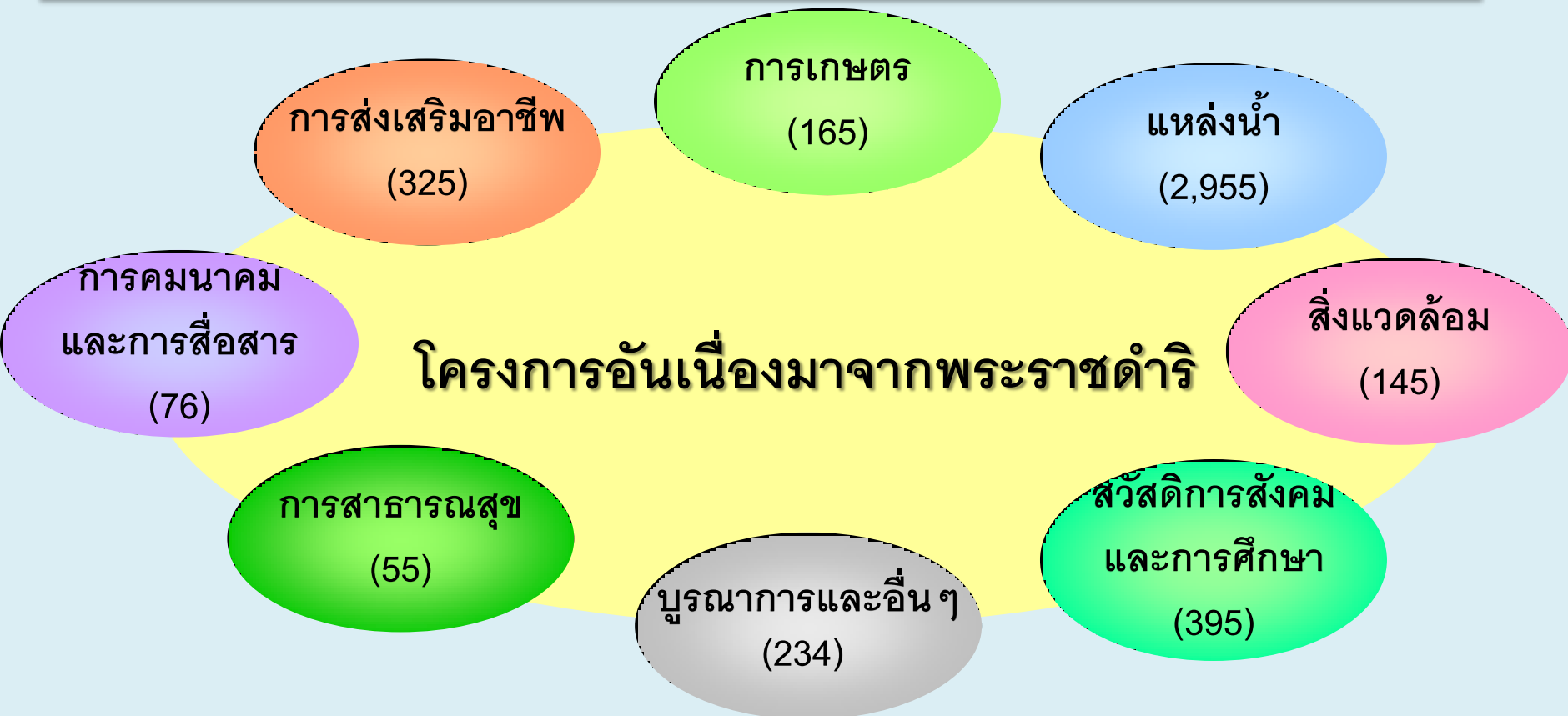
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1,088 โครงการ

ภาคกลาง
และ กทม.
766
โครงการ

ภาคใต้
822 โครงการ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 8 ด้านการพัฒนา รวม 4,350 โครงการ

ข้อมูลจาก : สำนักงาน กปร. (มิถุนายน 2556)

www.rdpb.go.th

❖ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดขึ้นตามภูมิภาคต่างๆจำนวน 6 แห่งทั่วประเทศ

❖ เป็นสถานที่ทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น

❖ เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จในลักษณะของพิพิธภัณฑ "พิพิธภัณฑธรรมชาติที่มีชีวิต" ทั้งนำผลสำเร็จของโครงการฯ ไปขยายผลสู่ราษฎร

สรุปจำนวนการศึกษา ทดลอง วิจัยของศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ *ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาไปสู่การจัดทำเป็นบัญชีหลัก
เพื่อการเผยแพร่ อบรมและขยายผลให้กับประชาชนได้แล้ว จำนวน 93 โครงการ*

ศูนย์ศึกษาฯ	จำนวนโครงการศึกษา วิจัย (โครงการ)	โครงการศึกษา วิจัยที่มีผลสำเร็จสามารถ นำไปเผยแพร่และขยายผลได้ (โครงการ)
1. ศูนย์ศึกษาฯเขาหินซ้อน	127	13
2. ศูนย์ศึกษาฯพิบูลทอง	291	17
3. ศูนย์ศึกษาฯอ่าวคุ้งกระเบน	151	16
4. ศูนย์ศึกษาฯภูพาน	316	19
5. ศูนย์ศึกษาฯห้วยฮ่องไคร้	233	20
6. ศูนย์ศึกษาฯห้วยทราย	86	8
<u>รวม</u>	<u>1,204</u>	<u>93</u>

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาคันทรง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดกลุ่มเป้าหมาย 11 จังหวัด

ได้แก่ จังหวัดนครนายก/
จังหวัดสระแก้ว/จังหวัดปราจีนบุรี/
จังหวัดฉะเชิงเทรา/จังหวัดลพบุรี/
จังหวัดสระบุรี/จังหวัดปทุมธานี/
จังหวัดนนทบุรี/
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา/
จังหวัดชัยนาท/กรุงเทพมหานคร

บัญชีหลักงานวิชาการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน จำนวน 13 หลักสูตร

1. การปลูกยางพารา

2. การเพาะเห็ดเศรษฐกิจครบวงจร

3. การปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 ในระบบการเกษตรแบบยั่งยืนในสภาพไร่นา

4. หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

5. การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

6. การผลิตและใช้ประโยชน์จากปุ๋ยหมัก

7. เกษตรทฤษฎีใหม่

8. การใช้หมากดิบในการถ่ายพยาธิไก่พื้นเมือง

9. การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร

10. การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์และกระชัง

11. การจักสานจากเส้นใยพืช

12. การเลี้ยงเปิดไข่ปากน้ำ

13. การปลูกมะนาวนอกฤดูในบ่อซีเมนต์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

จังหวัดกลุ่มเป้าหมาย มี 5 จังหวัด

ได้แก่ จังหวัดชลบุรี/
จังหวัดระยอง/จังหวัดจันทบุรี/
จังหวัดตราด/จังหวัดสมุทรปราการ

บัญชีหลักงานวิชาการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน จำนวน 16 หลักสูตร

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติท้องทะเล

2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน

3. การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

4. การเลี้ยงกุ้งทะเลในระบบปิด

5. การเพาะและอนุบาลปลาการ์ตูน

6. การผลิตปุ๋ยหมักจากดินเลนนาุ้ง

7. การปรับปรุงบำรุงดินการป้องกันโรคพืชและแมลงโดยชีววิธี

8. การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ

9. การผลิตผักปลอดภัยสารพิษในพื้นที่ดินทราย

10. การผลิตไม้ดอกในพื้นที่ดินทราย

11. การผลิตไม้ผลเศรษฐกิจปลอดภัยสารพิษ

12. การเพาะเลี้ยงหนอนแมลงวันเพื่อทดแทนโปรตีนจากอาหารสัตว์

13. การแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มรายได้

14. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

15. การแปรรูปสมุนไพร

16. การเลี้ยงและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผึ้งและชันโรง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

จังหวัดกลุ่มเป้าหมาย 14 จังหวัด

7 จังหวัด (อบรมที่ศูนย์ศึกษาฯ
พิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส)

ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส/จังหวัดสตูล/จังหวัดสงขลา/
จังหวัดยะลา/จังหวัดปัตตานีจังหวัดตรัง/
จังหวัดพัทลุง

7 จังหวัด (อบรมที่โครงการพัฒนาพื้นที่
ลุ่มน้ำปากพนังฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช)

ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช/
จังหวัดชุมพร/จังหวัดระนอง/
จังหวัดสุราษฎร์ธานี/จังหวัดภูเก็ต/
จังหวัดพังงา/จังหวัดกระบี่/

บัญชีหลักงานวิชาการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จำนวน 17 หลักสูตร

1. การแก้งดิน

2. การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด
เพื่อปลูกข้าวหอมกระดังงา

3. การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุ

4. การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ใน
พื้นที่ดินเปรี้ยวจัด

5. การผลิตอาหารชั้นสำหรับไก่

6. การผลิตอาหารชั้นสำหรับแพะ

7. การเลี้ยงปลาหมอไทยในบ่อดินพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด

8. การเลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยวจัด

9. การปลูกและแปรรูปไม้เสม็ด
ขาวในพื้นที่พรุ

10. การปลูกและแปรรูปปาล์มสาकु

11. แนวทางการฟื้นฟูป่าพรุ

12. การปลูกสละแซมในสวนยางพารา

13. การเพาะเห็ดฟางด้วยขี้เลื่อยไม้ยางพารา

14. การเพาะเห็ดสกุลนางรมด้วย
ขี้เลื่อยไม้ยางพารา

15. การทำบัญชีครัวเรือนใน
พื้นที่ดินเปรี้ยว

16. การใช้หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา 3 เพื่อ
ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์

17. การทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรไต้ฝุ่น
ในพื้นที่พรุ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

จังหวัดกลุ่มเป้าหมาย 20 จังหวัด

ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น/
จังหวัดมหาสารคาม/จังหวัดร้อยเอ็ด/
จังหวัดกาฬสินธุ์/จังหวัดชัยภูมิ/
จังหวัดสกลนคร/จังหวัดบึงกาฬ/
จังหวัดศรีสะเกษ/จังหวัดอุบลราชธานี/
จังหวัดสุรินทร์/จังหวัดหนองคาย/
จังหวัดนครราชสีมา/จังหวัดหนองบัวลำภู/
จังหวัดมุกดาหาร/จังหวัดเลย/จังหวัดนครพนม/
จังหวัดบุรีรัมย์/จังหวัดสุรินทร์/
จังหวัดอำนาจเจริญ/จังหวัดยโสธร

บัญชีหลักงานวิชาการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จำนวน 19 หลักสูตร

1. สายธารแห่งชีวิต

2. การเลี้ยงโคเนื้อภูพาน

3. การเลี้ยงไก่ดำภูพาน

4. การเลี้ยงสุกรภูพาน

5. การปลูกข้าวพันธุ์สกลนคร

6. การปลูกข้าวขาวพันธุ์ดอกมะลิ 105

7. ลิ่นจีนพ. 1

8. การเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อควบคุมศัตรูพืชสวนไม้ผล

9. การผลิตวุ้นเส้นจากถั่วเขียว

10. การเลี้ยงปลานิลแดงร่วมกับเปิดบวบลิ้นลูกผสมในบ่อคร้วเรือน

11. การเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์

12. เกษตรทฤษฎีใหม่

13. การจัดการดินเค็มเพื่อปลูกข้าว

14. การจัดการดินลูกรังเพื่อเพิ่มผลผลิตพืช

15. การเพาะเห็ดเศรษฐกิจและเห็ดพื้นเมือง

16. การปลูกยางพารา

17. หม่อนพันธุ์สกลนครและไหมพันธุ์นางตุ้ย

18. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร

19. การผลิตผ้าย้อมคราม

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดกลุ่มเป้าหมาย 17 จังหวัด

ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร/จังหวัดเชียงราย/จังหวัดเชียงใหม่/จังหวัดตาก/
จังหวัดนครสวรรค์/จังหวัดน่าน/จังหวัดแพร่/จังหวัดพะเยา/จังหวัดพิจิตร/จังหวัดลำปาง

/จังหวัดพิษณุโลก/จังหวัด
เพชรบูรณ์/จังหวัดแม่ฮ่องสอน/
จังหวัดลำพูน/จังหวัดสุโขทัย/
จังหวัดอุตรดิตถ์/จังหวัดอุทัยธานี

บัญชีหลักงานวิชาการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จำนวน 20 หลักสูตร

1. การพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำด้วย
ฝายเก็บกักต้นน้ำลำธาร

2. การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง

3. การเลี้ยงปลาตู้กบในบ่อ
ซีเมนต์กลม

4. การเลี้ยงปลาหวงในบ่อ
ซีเมนต์กลมระบบน้ำไหลผ่าน

5. การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์
กบ(กบนา)

6. การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ
(กบมูลฟร็อก)

7. เทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด

8. การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพันธุ์ประตูหางดำ

9. การเลี้ยงสุกรลูกผสมหมยชาน

10. การเลี้ยงแพะนม

11. การปลูกผักปลอดภัย
จากสารพิษ

12. การปลูกและขยายพันธุ์ส้มโอ
(พันธุ์ขาวใหญ่ พันธุ์ขาวทองดี)

13. การจัดการดินตื้นเพื่อการผลิตผักอินทรีย์

14. การฟื้นฟูดินด้วยปุ๋ยหมักและน้ำหมัก
ชีวภาพเพื่อการผลิตพืช

15. ระบบนิเวศลุ่มน้ำที่ยั่งยืน

16. พืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ป่าโปร่ง

17. การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ลุ่มน้ำ

18. เกษตรทฤษฎีใหม่

19. การผลิตไม้ดอกนอกฤดู

20. การปลูกพืชไร่ดิน
ระบบไฮโดรโปนิคส์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดกลุ่มเป้าหมาย 10 จังหวัด

ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง/จังหวัดสิงห์บุรี/จังหวัดสมุทรสาคร/จังหวัดสมุทรสงคราม/
จังหวัดสุพรรณบุรี/จังหวัดเพชรบุรี/จังหวัดราชบุรี/จังหวัดกาญจนบุรี/จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์/จังหวัดนครปฐม

บัญชีหลักงานวิชาการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จำนวน 8 หลักสูตร

1. การปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ

5. การเลี้ยงแพะ

2. เกษตรผสมผสานและ
ทฤษฎีใหม่

6. การเลี้ยงไก่เขียวห้วยทราย

3. การปรับปรุงบำรุงดิน และการ
ใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดิน
และน้ำ

7. การเลี้ยงกบนา

4. การเลี้ยงโค

8. การเพาะเห็ด

แนวทางการดำเนินงาน

เมื่อฝึกอบรมเสร็จ รับปัจจัยการผลิตที่สอดคล้องกับหลักสูตรการฝึกอบรม โดยแต่ละศูนย์ศึกษาฯ ได้กำหนดจังหวัดกลุ่มเป้าหมายไว้แล้วข้างต้น โดยใช้หลัก 3 ดี ดังนี้

หลัก “3 ดี”

ศูนย์ศึกษาฯ

ให้ความรู้
+
ปัจจัยการผลิต
ที่ดี

จังหวัด, ท้องถิ่น

เฟ้นหาคนดี

สรุปแนวทางและเป้าหมายการขยายผลองค์ความรู้ศูนย์ศึกษาฯ

สรุปแนวทางและเป้าหมายการขยายผลองค์ความรู้ศูนย์ศึกษาฯ

กำหนดกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรที่ตั้งใจ มุ่งมั่น ชยัน

คนดี

เป้าหมาย รายได้ 100,000 บาท/ครัว/ปี

ฝึกอบรมให้ความรู้ในศูนย์ศึกษา / ศูนย์สาขา

ความรู้ดี

สนับสนุน

พันธุ์ดี

ไปดำเนินการ / ปฏิบัติจริง

ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สิ้นปี สรุปว่า แต่ละครอบครัวมีรายได้เท่าไร

กำหนดแนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ขอบคุณครับ

สำนักงาน กปร.

โทร. 02 – 447-8500 - 6 โทรสาร 02 – 447-8562

<http://www.rdpb.go.th>